

ELŐSZÓ

Murai András

A Jel-Kép itt olvasható tematikus számának írásai a Magyar Kommunikációtudományi Társaság 2017. novemberi konferenciájának előadásaiból készült tanulmányok. A konferencia célja – összhangban a Társaság azon törekvésével, hogy fóruma legyen a több diszciplínát átfogó kutatásoknak – elsősorban annak felmutatása volt, mit jelent ma a kommunikáció és a média vizsgálatának sokoldalúsága, és vannak-e, s ha igen, melyek a közös pontjai a kommunikációról való gondolkodásnak? A szerzők sokféle, szerteágazó érdeklődésének közös nevezője épp a kommunikáció jelenségének értelmezésére irányuló törekvés, vagyis az, hogy a sajátos területeket a kommunikáció nézőpontjából vizsgálják. Természetesen messze nem teljes és nem minden területre kiterjedő válogatás olvasható itt, a Jel-Kép e száma csak a hazai kutatási irányok egy szeletét tudja megmutatni.

Az első három írás a kommunikáció- és médiakutatás módszereivel és eredményeinek felhasználási lehetőségeivel foglalkozik. Mádl András a médiahatóság szerepét, az NMHH Műsorfigyelő- és elemző Főosztály műsorellenőrző tevékenységét mutatja be, s a részletes leírásból a médiatartalmak szabályozásának mechanizmusáról kapunk képet. Demeter Márton a nemzetközi kommunikációkutatási folyóiratok publikációs trendjeit elemzi, kiemelve a magyar részvétel szerény jelenlétét. Herendy Csilla az online felületek vizsgálatára alkalmas, a társadalomtudományok más területein már ismert módszerek alkalmazási lehetőségeit vizsgálja.

A második blokk tanulmányainak egyik központi fogalma a kommunikációs kompetencia. Bokor Tamás a „Jó Állam” koncepciója és a köztisztviselők kommunikációs képzésének elégtelensége közötti ellentmondásra mutat rá. Bokor Tamás, Dobó István, Komár Zita, Kovács Gábor, Pelle Veronika kutatócsoportja az üzleti életben szükséges, a vállalkozói létezés nélkülözhetetlen kommunikációs kompetenciák körét vizsgálja konkrét esettanulmányon keresztül.

A kommunikációt meghatározó értelmezési keretek vizsgálata hozza közös nevezőre a következő tanulmányokat. Szécsi Gábor a narratívák szerepét a kognitív nyelvészet nézőpontjából közelíti meg, s a fogalmak szemantikai szerepe mint a kommunikáció értelmezési kerete mellett érvel. Fehér Katalin témája a digitális technológia által létrehozott „okos környezet”, az ember és a számítógép kölcsönös viszonya. Tóth Judit Gabriella a hagyományos személyközi kommunikáció kontextusának összetevőit az emlékezésre gyakorolt hatásuk alapján elemzi. Simon Miklós a függőséget a makro-szintű környezet hatáselemeinek nézőpontjából közelíti meg.

Reményeink szerint az összeállításban olvasható, többféle kutatási területet képviselő szerzők tematikailag jelentősen eltérő szövegei nemcsak azt mutatják meg, mit jelent a kommunikációkutatás sokszínűsége, de a kutatók eltérő szakmai identitása ellenére a kommunikáció jelenségének közös metszeteire is felhívják a figyelmet.